

**Χαιρετισμός του Προέδρου του ΣΕΒ,
κ. Δημήτρη Δασκαλόπουλου
στο Ανοικτό Φόρουμ 09
«Η κρίση που μας απειλεί ... η κρίση που μας προκαλεί»**

7 Απριλίου 2009

Ο τίτλος του Ανοικτού Φόρουμ 2009 «Η κρίση που μας απειλεί ... η κρίση που μας προκαλεί» παραπέμπει άμεσα στη συνεχιζόμενη παγκόσμια κρίση. Στα διαρθρωτικά και συγκυριακά προβλήματα που αντιμετωπίζουν όλες οι χώρες –και μαζί η δική μας. Για την Ελλάδα, όμως, η κατάσταση είναι διαφορετική – και πιο δυσοίωνη. Διότι, μία άλλη κρίση -εγγενής κρίση- υποβόσκει εδώ και χρόνια κάτω από την επίπλαστη ευμάρεια που βιώσαμε. Επιλογή μας, μέχρι τώρα, ήταν να την αγνοήσουμε ή να την εκτονώσουμε με ωραία λόγια, μισές αλήθειες, άτολμα βήματα. Σήμερα, όμως, που η παγκόσμια κρίση αποκάλυψε τα συσσωρευμένα αδιέξοδα που μας πνίγουν, μοναδική μας επιλογή είναι να αντιμετωπίσουμε την απειλή που προέρχεται από τις χρόνιες παθολογίες μας, εκμεταλλευόμενοι την παγκόσμια κρίση ως ύστατη ευκαιρία υπέρβασης. Αυτή είναι η πρόκληση. Αν δεν την αναδεχθούμε, θα οδηγήσουμε τη χώρα οριστικά στο περιθώριο –στη μόνιμα υψηλή ανεργία, στη διαρκή ανέχεια, στην κοινωνική σύγκρουση και στην διεθνή απομόνωση.

Η ευθύνη για το σημερινό αδιέξοδο βαρύνει όλους μας.

Βαρύνει τα κόμματα, που βρίσκονται σε μία ιδιότυπη ομηρία σε σχέση με την κοινή γνώμη. Ενστικτωδώς η κοινωνία αντιλαμβάνεται την ανάγκη της αλλαγής, αλλά, ενστικτωδώς -χωρίς σκέψη- αντιδρά σε κάθε αλλαγή. Η κοινωνική αυτή φοβία αντικατοπτρίζεται στα κόμματα, καθιστώντας τα άτολμα όταν είναι στην εξουσία και πλειοδοτικά σε καταγγελίες και υποσχέσεις όταν είναι στην αντιπολίτευση. Βρίσκονται, έτσι, σε διαρκή ανακολουθία με τις πραγματικές προκλήσεις και σε διαρκή συμφωνία με τα φοβικά αντανάκλαστα της κοινωνίας. Γι' αυτό και ότι επιτυγχάνεται, σπάνια ξεπερνά τα επίπεδα του ελάχιστου κοινού παρονομαστή.

Βαρύνει τη δημόσια διοίκηση, που απαίδευτη και ευθυνόφοβη, είναι ανίκανη να υλοποιήσει ακόμη και τα άτολμα μεταρρυθμιστικά προγράμματα, που περιοδικά νομοθετεί το πολιτικό σύστημα.

Βαρύνει το υπερκομματικό κράτος της γραφειοκρατίας, της διαφθοράς και της αναποτελεσματικότητας, που σπαταλά πόρους και υστερεί στην παροχή υπηρεσιών. Με την πανταχού παρουσία του και τη νομοθετική του πολυλογία, διατηρεί την οικονομία σ' ένα ασφυκτικό εναγκαλισμό, επιβαρύνοντας έτσι το κόστος και περιορίζοντας τον ανταγωνισμό.

Βαρύνει το συνδικαλιστικό κίνημα, που κατά κανόνα επιδιώκει τη διαφύλαξη κεκτημένων και τη διεύρυνση τους, εξυπηρετώντας -κυρίως ρητορικά- τα στενά συμφέροντα όσων έχουν, ήδη, εργασία. Έτσι απεστιάζεται από την υποχρέωσή του να αντιμετωπίζει προνοητικά τις αναπόφευκτες αλλαγές στο εργασιακό περιβάλλον και τις επιπτώσεις της ανεργίας. Περιορίζοντας τον δυναμισμό του σε τυφλές αντιδράσεις και όχι σε διορατικές δράσεις, κινδυνεύει να χάσει την αξιοπιστία του και την απαραίτητη δύναμη παρέμβασής του.

Βαρύνει την επιχειρηματική κοινότητα, που δεν έχει πάντα διακριθεί για τη συλλογική της συνείδηση και δεν έχει πάντα επιδείξει την αναγκαία κοινωνική εγρήγορση ως ηγετική τάξη. Ενίοτε, μάλιστα, έχει συμπεριφερθεί ωςάν το μέλλον αυτού του τόπου να μην την αφορά και τόσο. Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, εξάλλου, κατέδειξε ότι ο ιδιωτικός τομέας δεν μπορεί πάντα να σταθεί στο ύψος των απαιτήσεων, που έχει η κοινωνία από αυτόν – ούτε μπορεί να λειτουργήσει με υπευθυνότητα έναντι της κοινωνίας χωρίς αποτελεσματικούς εποπτικούς μηχανισμούς.

Σήμερα, το δημοσιονομικό προτάσσεται ως το μεγάλο μας πρόβλημα. Στην πράξη είναι αποτέλεσμα της δικής μας χρόνιας ατολμίας: πληρώνουμε σήμερα το συσσωρευμένο κόστος όσων δεν τολμήσαμε να πράξουμε. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, τα μέτρα που λαμβάνονται, προτείνονται ή επίκεινται, δεν αποτελούν λύση. Αυτή πρέπει να αναζητηθεί στον τομέα των διαρθρωτικών αλλαγών. Εξάλλου, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη η μεγαλύτερη ύφεση των τελευταίων 80 ετών, από καμία κοινωνία δεν μπορεί να ζητηθεί -και καμία δεν πρόκειται να ανεχθεί μέτρα λιτότητας όταν ζητούνται από ένα αναξιόπιστο κράτος, ούτε θυσίες εν ονόματι του μέλλοντος όταν δεν προσφέρεται ορατή προοπτική.

Αυτό το αδιέξοδο βιώνουμε σήμερα. Πεποίθησή μου είναι ότι μόνη διέξοδος είναι η ενεργητική συστράτευση των υπεύθυνων παραγωγικών, δημιουργικών δυνάμεων της ίδιας της κοινωνίας μας. Μαζί πρέπει, πλέον, να μάθουμε να αντιμετωπίζουμε το κοινό μας μέλλον ως δημιουργική πρόκληση – κι όχι ως προκαταβολική απειλή. Μαζί πρέπει να δεχτούμε ότι η κοινωνική σιγουριά και η συλλογική ελπίδα δεν προσφέρονται πια σε κομματικές συσκευασίες. Μπορούν να δημιουργηθούν μόνο μέσα από την αυτοδέσμευση των κοινωνικών δυνάμεων σε μία κοινή στρατηγική αλλαγής, σε μία ουσιαστική και ριζοσπαστική κοινωνική συναίνεση, που θα δίδει έμφαση στη συνεργασία, στην αλλαγή, στην πρόοδο και θα κινητοποιήσει με την εκφρασμένη ενιαία βούλησή της και το πολιτικό σύστημα. Η κομματική συναίνεση είναι ουτοπία – όπως έχει αποδειχθεί. Η κοινωνική συναίνεση, όμως, είναι εφικτή και αναγκαία. Από εμάς εξαρτάται να την κάνουμε πράξη.

Το συνδικαλιστικό κίνημα μπορεί να τροφοδοτήσει τη δυναμική αυτή αν καταστεί φορέας δημιουργικών πρωτοβουλιών, που να εκφράζουν τις διεκδικήσεις του σύγχρονου εργαζόμενου και όχι τις φοβίες του. Αν παίξει ενεργό ρόλο στις σύγχρονες στρατηγικές απασχόλησης και αναλάβει από κοινού με τον ιδιωτικό τομέα τολμηρές πρωτοβουλίες προώθησης επενδύσεων και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

Η επιχειρηματική τάξη μπορεί να τροφοδοτήσει τη δυναμική αυτή εφόσον θα βρίσκεται σε μία αέναη διαδικασία εκσυγχρονισμού και επίδειξης ουσιαστικής εταιρικής κοινωνικής ευθύνης. Αν μεταγγίσει αναπτυξιακή και ανταγωνιστική συνείδηση στο σύνολο της κοινωνίας. Αν αναγνωρίσει ότι είναι και δικό της συμφέρον να ανταποκριθεί αποφασιστικά στις αυξανόμενες κοινωνικές προσδοκίες. Κι' αν με την ίδια βούληση που επενδύει τις καθημερινές της επιλογές και δράσεις, στηρίξει ουσιαστικές και καινοτόμες πρωτοβουλίες για την εθνική αλλαγή.

Μαζί οφείλουμε να διατρανώσουμε την ενιαία μας βούληση μέσα από ένα ρεαλιστικό πλαίσιο αρχών, ικανό να προσδιορίσει εκείνες τις προτεραιότητες πολιτικής που θα δώσουν διέξοδο στα συσσωρευμένα αδιέξοδα. Μπορούμε να συναντηθούμε σε μία νέα αντίληψη για την οικονομία και την κοινωνία – με βασικό στόχο τη ριζική αναβάθμιση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, την υιοθέτηση ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης, τη διαφύλαξη και ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την επίτευξη προόδου για όλους.

Σ' εμάς τους κοινωνικούς εταίρους εναπόκειται να συμπράξουμε σε μία νέα στρατηγική πρόταση προόδου για τον τόπο. Εμείς μπορούμε να βρούμε την ενότητα που μάταια αναζητεί το πολιτικό σύστημα. Η διατύπωση κοινών προτάσεων, με ταυτόχρονη απαίτησή μας για τη δέσμευση του πολιτικού συστήματος ως προς την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή τους, αποτελεί συλλογικό μας καθήκον και ευθύνη.

Κυρίες και κύριοι,

Είναι ουσιαστικά κοινές οι διαπιστώσεις για τα βαθύτερα οικονομικά πολιτικά και κοινωνικά αίτια της σημερινής οικονομικής και κοινωνικής κρίσης. Και είναι δεδομένα τα μέτωπα που πρέπει να κλείσουμε. Η ίδια η Ε.Ε. επιτακτικά απαιτεί από εμάς:

- Την πραγματική εξυγίανση του ασφαλιστικού συστήματος.
- Την περιστολή του δημοσιονομικού χάους στην Υγεία.
- Το άνοιγμα των αγορών στον ανταγωνισμό, με προτεραιότητα στην αγορά ενέργειας και την κατάργηση των κλειστών επαγγελμάτων.
- Τη δραστική απλοποίηση της πολυνομίας και των γραφειοκρατικών δαιδάλων που πνίγουν τη δημιουργικότητα, που διαφθείρουν και ταλαιπωρούν τον πολίτη.

Ο δρόμος της μικροκομματικής αντιπαράθεσης και της συντεχνιακής διχόνοιας δεν είναι ο δρόμος της πραγματικής αλλαγής. Η άκρατη κομματικοκρατία και η πελατειακή συναλλαγή δεν αποτελούν πλαίσιο ατομικής διασφάλισης, αλλά καθεστώς συλλογικής καθίζησης. Αν δεν τολμήσουμε να κοιτάξουμε από κοινού μπροστά, είμαστε καταδικασμένοι να μείνουμε αμετάκλητα πίσω. Αυτό το μήνυμα έστειλε ο ΣΕΒ όταν μίλησε για την ανάγκη ενιαίας βούλησης και ισχυρής διακυβέρνησης.

Από εμάς τους ιδίους εξαρτάται να ξαναγίνουμε μια κοινωνία συλλογικής δράσης, δυναμικής προοπτικής και συνεχούς προόδου, ικανής να αναμετρηθεί με το μέλλον.

Η υπόθεση της αλλαγής είναι η κοινή αποστολή εκείνων των κοινωνικών δυνάμεων που δεν φοβούνται το μέλλον. Αυτό το μέλλον, που σήμερα δείχνει να μας απειλεί, ταυτόχρονα αποτελεί μια ανοιχτή πρόκληση που είμαστε υποχρεωμένοι να αναδεχθούμε.